

Tekstgjennomgåelse til Flyktningsøndag

Av Kurt Hjemdal

Prekentekest 3 Mos 19,33-34

Lesetekster Rom 13,8

Luk 14,16-24

1. TEKSTGJENNOMGÅELSE

Kap 19 er høydepunktet i Hellighetsloven som omfatter kap 17-26 i 3 Mosebok. På grunnlag av soningsofferet er Israel tilgitt og tatt inn i samfunnet med Gud. Men Gud er hellig og derfor kalles folket inn i hans hellighet, se v 2. For Israel betyr det å være hellig det samme som å være utskilt fra folkene og innviet til å tilhøre Gud og tjene ham. Israels folk skal være et annerledes folk som ved sin ferd skal vitne om ham de tilhører.

Helligheten er konkret og får nedslag i en lang rekke enkeltforskrifter eller bud. I vår tekst ytrer den seg som godhet og raushet overfor den fremmede: Han skal behandles på linje med folkets egne, ja, elskes som israelittene elsker seg selv.

Begrunnelsen ligger i Israels egen historie: De har erfart hva det er å være fremmed i Egypt. Nå har Gud i sin nåde fridd dem ut. Da vil Gud at hans godhet mot dem skal ytre seg overfor dem som er i en tilsvarende situasjon, cfr ordene i 1 Joh 4,10-11: Vi elsker fordi han har elsket oss først.

Budet om å elske innflytterne møter oss flere steder i Moseloven, se 2 Mos 22,9; 23,9; 5 Mos 10,18-19; 24,17-22. Hver gang begrunnes kjærligheten til innflytterne med Israels egen skjebne i Egypt. Det understreker Guds vilje som kjærlighetens omsorg, ikke egoismens avvisning og utstøtelse.

Det er lett å undertrykke og utnytte innflytteren, men for Guds folk er det utenkelig. I stedet stiller det opp for ham og stiller ham likt med sine egne. Det peker frem mot Jesu ord om å elske fiendene og hans bruk av samaritanere i lignelsene sine. Og det får sitt endelige uttrykk i hans ord til disiplene om å bære evangeliet til alle folkeslag, Matt 28,18-20.

Paulus følger opp den samme tanke når han i Ef 2,11-22 forkynner at også hedningene som sto utenfor Israel og ikke hadde del i løftene og pakten, ved Kristi død er kommet nær til og blitt de helliges medborgere og Guds husfolk.

For en kristen er det utenkelig å avvise en innflytter eller fremmed. Og på dommens dag skal det være et av tegnene på at man virkelig har vært disippel: "Jeg var fremmed og dere tok imot meg." Matt 25,35. Den som lukker sitt hjerte for den fremmede, lukker det for Gud selv med skjebnesvanger konsekvens for evigheten.

2. FORSLAG TIL PREKENDISPOSISJON

I en tid da diskusjonen om innflytternes (innvandernes) plass i det norske samfunn er et gjennomgående tema - også i kristne kretser, gir denne tekst god anledning til et oppgjør med fremmedfiendtligheten. For min del kan jeg tenke meg følgende tre hovedpunkter i en preken over denne teksten:

A Fristelsen til å lukke den fremmede ute

De utnytter det sosiale system i Norge og spiser det vi skulle hatt. De representerer Islam og vil overta makten på sikt. De oppfører seg ikke som oss.

Det går sikkert an å finne flere av de argumenter som brukes mot innvandrerne. Ingen av oss er upåvirket og om vi ikke sier det høyt er det fort gjort å tenke: Norge for nordmenn!

Hva er det som skaper slike holdninger? Frykt, egoisme, forakt? Det er uansett holdninger som står i klar motsetning til det Skriften sier

B. Gud tok imot oss da vi var fremmede

Som Israel i GT hadde vært fremmede i Egypt sier NT at alle vi som er ikke-jøder egentlig står utenfor borgerretten i Guds folk og er uten håp.

Men i sin nåde så Gud hvor vi var og grep inn: Så høyt har Gud elsket – ikke bare Israel – men verden, oss.

Vi hadde ingen rett, men Gud ga oss den uforskyldt. ”Der i er kjærligheten, ikke at vi har elsket Gud, men at han har elsket oss og sendt sin Sønn til soning for våre synder” 1 Joh 4,10

Vi var alle fortapte sønner og døtre, men Far tok imot oss. For et under

C. La Guds kjærlighet omsettes i ditt møte med innvandrer

I lignelsen om den gjeldbundne tjener, Matt 18,21-35, viser Jesus oss hvordan det går den som har mottatt Guds grenseløse tilgivelse, men selv ikke vil tilgi sin neste. Det sier noe sterkt om hvordan det å lukke hjertet for dem Gud elsker slår tilbake på den som gjør det.

Det gjelder også i forholdet til innvandrerne. Å lukke sitt hjerte for dem som er i nød er stikk i strid med evangeliet.

Vi som er elsket av Gud, er kalt til å gi kjærligheten videre, cfr Gal 5,22: ”Åndens frukt er kjærlighet...” I mange år har norsk misjon og nødhjelpsarbeid forsøkt å rekke mennesker i fattige land evangeliet og timelig støtte. Hva gjør vi når de kommer til oss?

Kan vi annet enn overlate oss til Gud som hans redskaper og kjærlighetens tjener?

3. FORSLAG TIL HISTORIER/AKTUALISERINGSMÅTER

GT gir oss to meget gode historier som kan konkretisere hva det er snakk om: Fortellingen om moabittkvinnen Rut som ble stammor til kong David enda loven sier at moabitter ikke skal tas inn i Guds folk, les Ruts bok.

Og fortellingen om profeten Jona som ikke ville gå til Ninive på Guds kall. Siste kapittel i den lille boken viser at årsaken ikke er frykt, men et trangt hjerte som ikke orker tanken på at hedninger skal få del i Guds barmhjertighet. Det er boken om det trange hjertes nød og den avsluttes med et åpent spørsmål: Er det rett av deg å ha et slikt sinn?

NT illustrerer også teksten ved lignelsen om den barmhjertige samaritan, Luk 10,30-37, og i beretningen om den samaritanske kvinne, Joh 4 der Jesus går over grenser samtiden mente var umulige å trå over. For øvrig vil mange predikanter kjenne historier om norskes holdninger til innvandrere som vil kunne fungere i en preken. Tenk også på måten norske innvandrere ble mottatt på i Amerika da de kom dit på 1800- og 1900-tallet. Det burde bære frukt hos oss.

4. VISUELLE INNSLAG

Her kan en dramatisere lignelsen om den barmhjertige samaritan, Luk 10,30-37, eller lignelsen om den store dom i Matt 25,31-46.

Det går også an å intervju så vel innvandrere som norske om deres erfaringer i denne sammenheng.

5. SALMEFORSLAG

NoS 706: "Til kjærleik Gud oss skapte"

NoS 707: "Da jeg trengte en neste"

NoS 728: "Herre, du vandrer forsoningens vei, selv både flyktning og fredløs"

SI 97 122: "På veiene ute i verden"

6. FORSLAG TIL BØNN/FORBØNN

Be for alle de fremmede iblant oss at de må kjenne seg inkludert

Be for oss at vi må få nye holdninger i møte med fremmede så vi inkluderer dem

Be for alle som er uten tilhørighet og statsborgerskap

Be for alle som er på flukt fra fattigdommen til en bedre fremtid

Be for alle som arbeider blant innvandrere at de må formidle kjærlighet og godhet

Be for KIA og det arbeid KIA står i at det må lykkes